

HALLINTOVALIOKUNNAN MIETINTÖ 28/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 30 päivänä syyskuuta 2014 lähettänyt hallintovaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta annetun lain muuttamisesta (HE 171/2014 vp).

- lainsäädäntöneuvos Tiina Sinkkanen, sisäministeriö
- johtaja Jorma Kuuluvainen, Maahanmuuttovirasto.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- ulkoasiainministeriö
- työ- ja elinkeinoministeriö
- Vähemmistövaltuutettu.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta annettua lakia. Ehdotetulla lailla pantaisiin täytäntöön uudelleen laadittu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vaatimuksista.

Uudelleen laaditun direktiivin tavoitteena on varmistaa entistä yhdenmukaisemmat vastaanot-

to-olosuhteet jäsenvaltioissa. Voimassa olevat kansalliset säännökset vastaavat pääosin muutettua direktiiviä, mutta lakia ehdotetaan kuitenkin täydennettäväksi haavoittuvassa asemassa olevien erityistarpeiden arvioinnin, kansainvälistä suojelua hakevan majoituksen ja ilman huoltajaa olevan lapsen edustajan osalta vastaamaan paremmin direktiivin muutettuja säännöksiä.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Käsiteltävänä olevan vastaanottodirektiivin tarkoituksena on varmistaa aiempaa yhdenmukaisemmat vastaanotto-olosuhteet eri jäsenvaltiois-

sa. Saadun selvityksen mukaan maamme kansallinen soveltamiskäytäntö vastaa direktiiviä. Kysymys on siten sääntelyn täsmentämisestä ja soveltamiskäytännön nostamisesta kaikilta osin

HaVM 28/2014 vp — HE 171/2014 vp

lain tasolle. Vastaanottodirektiivistä johtuvat säilöönottoa koskevat kansalliset säännösehdotukset on sisällytetty hallituksen esitykseen HE 172/2014 vp, joka on samanaikaisesti valiokunnan käsiteltävänä.

Kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta annettuun lakiin (746/2011) hallituksen esityksessä ehdotetaan lisättäväksi säännös (6 §), jonka mukaan henkilön haavoittuva asema ja siitä johtuvat erityistarpeet selvitetään yksilöllisesti kohtuullisen ajan kuluessa siitä, kun asia on tullut vireille. Lisäksi erityistarpeet otetaan huomioon koko kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelyn ajan, tilapäisen suojelun antamisen ajan ja sen ajan, jonka uhri saa säännöksen perusteella määräytyviä auttamispalveluja.

Esityksen yksityiskohtaisista perusteluista ilmenee, että haavoittuvassa asemassa olevan henkilön erityistarpeet arvioi nykyiseen tapaan mahdollisimman pian sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilö. Perusteluissa todetaan myös erityistarpeiden huomioon ottamisen edellyttävän vastaanottokeskuksen henkilökunnalta kykyä tunnistaa tarpeet, jotka johtuvat traumaat-

tisista kokemuksista. Valiokunta tähdentää, että haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden erityistarpeiden — esimerkiksi kidutuksen tai seksuaalisen väkivallan kohteiksi joutuneiden ja ihmiskaupan uhrien — tunnistaminen ja auttaminen edellyttää erityiskoulutusta nimenomaan kyseisiin vaativiin tehtäviin sekä riittävien resurssien varaamista näiden tehtävien hoitamiseen.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana tästä mietinnöstä ilmenevin kannanotoin. Valiokunta pitää tärkeänä, että eri jäsenmaissa myös direktiivin käytännön soveltaminen tapahtuu yhdenmukaisesti.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella hallintovaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 11 päivänä marraskuuta 2014

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Pirkko Mattila /ps
vpj. Mika Kari /sd
jäsen. Rakel Hiltunen /sd
Anne Holmlund /kok
Reijo Hongisto /ps
Risto Kalliorinne /vas
Elsi Katainen /kesk

Timo V. Korhonen /kesk
Antti Lindtman /sd
Markus Lohi /kesk
Tapani Mäkinen /kok
Kari Tolvanen /kok
Ulla-Maj Wideroos /r.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ossi Lantto.